

ΤΑΞΗ: Β' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ/ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ημερομηνία: Μ. Δευτέρα 26 Απριλίου 2021

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α.

Περίληψη

Ο συντάκτης στο απόσπασμα αναφέρεται στην αξιολόγηση στο χώρο της εκπαίδευσης. Αρχικά επισημαίνει ότι γενικά η αξιολόγηση της εργασίας ενός ανθρώπου ανάλογα με την ποιότητά της επιδρά άλλοτε θετικά και άλλοτε αρνητικά σε αυτόν. Ειδικότερα ο έλεγχος και η αξιολόγηση της προσπάθειας του μαθητή αφενός τον καθιστούν πιο υπεύθυνο και αφετέρου τον κινητοποιούν για να συμμετέχει ενεργά στην εκπαιδευτική διαδικασία. Ωστόσο σημειώνει πως ο τρόπος με τον οποίο γίνεται μπορεί να του δημιουργεί περισσότερο ή λιγότερο άγχος.

(Λέξεις 77)

ΘΕΜΑ Β

Ερώτημα 1^ο

	Νοηματική σχέση	Νοηματικά ισοδύναμος όρος
i. Φυσικά	έμφαση	Βέβαια, σε κάθε περίπτωση
ii. ιδιαίτερα	έμφαση	κυρίως, κατά βάση
iii. όμως	αντίθεση	ωστόσο
iv. Αν	προϋπόθεση/όρος	Εφόσον, σε περίπτωση που
v. Έτσι	συμπέρασμα	Συνεπώς, Επομένως

Ερώτημα 2^ο**α.** Σημεία στίξης¹:

- Ο συντάκτης χρησιμοποιεί την **άνω και κάτω τελεία** για να επεξηγήσει ποια είναι η νομοτέλεια που διατυπώνει η Ψυχολογία της εργασίας. Συγκεκριμένα διευκρινίζει ότι ο άνθρωπος επηρεάζεται από τη στάση που κρατά η κοινωνία απέναντι σε κάθε δραστηριότητα.
- Ο συντάκτης επιλέγει το **ερωτηματικό** για να θέσει ένα ρητορικό ερώτημα. Με το ρητορικό ερώτημα ισχυροποιεί την άποψή του ότι η αξιολόγηση αποτελεί μία μορφή επιβεβαίωσης που έχει παιδαγωγική αξία. Παράλληλα προσδίδει δραματικότητα και ζωντάνια στο λόγο του, αφού απευθύνεται άμεσα στον αναγνώστη.
- Ο συντάκτης χρησιμοποιεί τη **διπλή παύλα** για να δώσει έμφαση σε ένα συγκεκριμένο τομέα της ζωής, τον εργασιακό, και να προβάλλει την αξία της αξιολόγησης στον χώρο αυτόν.

β. Στο απόσπασμα από το κείμενο 1 τα ρήματα βρίσκονται σε παροντική χρονική βαθμίδα, η οποία φανερώνει την πρόθεση του συντάκτη να ασχοληθεί με ένα επίκαιρο ζήτημα που αφορά όλους τους ανθρώπους που θέλουν να πετύχουν τις μεγαλύτερες δυνατές επιδόσεις και να αντισταθούν στις δυσκολίες της ζωής. Ταυτόχρονα προσδίδει στο κείμενο αμεσότητα και δραματικότητα. Οι εγκλίσεις που επιλέγει είναι η Οριστική (πρέπει) και η Υποτακτική² (να έχει/να τα βγάζει πέρα/να πετυχαίνει).

Ο συντάκτης χρησιμοποιεί την οριστική για να τονίσει τη βεβαιότητά του για τα όσα καταγράφει εντείνοντας την αμεσότητα του λόγου. Η υποτακτική να έχει προσδίδει δεοντικό χαρακτήρα στο λόγο του συντάκτη και προβάλλει την υποχρέωση του ανθρώπου για απόκτηση ετοιμότητας πέρα από γνώσεις για να είναι ολοκληρωμένη η προσωπικότητά του. Στις άλλες δύο περιπτώσεις (να τα βγάζει, να πετυχαίνει) δηλώνει τη δυνατότητα που δίνει στον άνθρωπο η δημιουργία μιας τέτοιας προσωπικότητας προκειμένου να αντιμετωπίζει τις απαιτήσεις στη ζωή.

Ερώτημα 3^ο

Το σκίτσο αποτυπώνει με τρόπο παραστατικό την κλασική και ταυτόχρονα απαρχαιωμένη μέθοδο εξέτασης του μαθητή. Συγκεκριμένα ο δάσκαλος έχει σηκώσει στον πίνακα έναν μαθητή και του ζητά να πει το μάθημα της ημέρας. Ο μαθητής

¹ Έκφραση- Έκθεση, Γενικό Λύκειο, (Τεύχος Β'), ΥΠΠΕΘ/ΙΤΥΕ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ» σελίδες 17

² Έκφραση- Έκθεση, Γενικό Λύκειο, (Τεύχος Β'), ΥΠΠΕΘ/ΙΤΥΕ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ» σελίδες 47

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2021
Β' ΦΑΣΗ**E_3.Nλ2Γ(α)**

προσπαθεί να θυμηθεί τη σελίδα του βιβλίου δείχνοντας ολοφάνερα την αμηχανία του. Πρόκειται για μια διαδικασία αξιολόγησης που στηρίζεται στη στείρα αποστήθιση του μαθήματος. Ταυτόχρονα το γεγονός ότι ο μαθητής βρίσκεται όρθιος στον πίνακα ενώπιον όλων των συμμαθητών του προκαλεί άσκοπα άγχος και φόβο.

(Λέξεις 80)

ΘΕΜΑ Γ.

Το βασικό θέμα που απασχολεί το ποιητικό υποκείμενο είναι η ανάγκη του για αυτοκριτική ώστε να οδηγηθεί στην αυτογνωσία. Με τη χρήση του α' ενικού προσώπου «ζητώ, να αποδείξω» δηλώνει πως τον ενδιαφέρει η εξέταση και ο έλεγχος της ύπαρξής του καθώς φαίνεται να έχει ανάγκη ο ίδιος τον απολογισμό κατά την εξιλέωση για τις πράξεις του. Μάλιστα η χρήση δικανικών όρων «καταδίκη, ενοχή, αποδείξω, δικαστήρια, έγκλημα» δείχνει την αυστηρότητα με την οποία κρίνει τον εαυτό του αλλά και την ενοχική του διάθεση. Ωστόσο, αναφέρεται καθολικά στο σύγχρονο άνθρωπο που εγκλωβίζεται σε λανθασμένες κρίσεις, ή ακόμα και στην ακρισία, στοιχείο που φαίνεται από την εναλλαγή σε α' πληθυντικό πρόσωπο «περιβληθήκαμε, ονομάζουμε». Με τη μεταφορά, «*φονιάς γύρω από του φονικού το μέρος*» το ποιητικό υποκείμενο εντείνει τη συναισθηματική φόρτιση του αναγνώστη, αφού παρουσιάζει τις δυσκολίες σωστής αξιολόγησης λόγω της υπεροχής του αλάνθαστου. Το ποίημα κλείνει με το σχήμα του κύκλου, καθώς το ποιητικό υποκείμενο επιζητά απεγνωσμένα την καταδίκη του. Προκύπτει, συνεπώς, η δυσκολία να ζει κανείς τη ζωή του πραγματικά και η αδυναμία να δει τον εαυτό του με όλες τις ατέλειές του χωρίς να τον δικαιολογεί, χωρίς άλλοθι.

(Λέξεις 188)

Σημείωση: Στην απάντηση αξιοποιούνται ενδεικτικά στοιχεία από το ποίημα. Οι μαθητές μπορούν να επιλέξουν και άλλους κειμενικούς δείκτες ή χωρία, αρκεί να τεκμηριώνουν τις θέσεις τους, αρκεί δηλαδή τα επιλεγμένα στοιχεία να συμβάλουν στην παρουσίαση του θέματος.

ΘΕΜΑ Δ

Αγαπητοί συμμαθητές/-τριες

Ενδεικτικός πρόλογος:

Η αξιολόγηση, αποτελεί αναπόσπαστη δραστηριότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Είναι ένα σημαντικό εργαλείο για τον δάσκαλο, ώστε να μπορεί να αποτιμήσει την πορεία του εκπαιδευτικού έργου, αλλά και για τον μαθητή, καθώς του επιτρέπει να εκτιμήσει την απόδοσή του σε κάθε μάθημα. Παρ' όλα αυτά τίθεται σε αμφισβήτηση αν μπορεί να είναι πάντα αντικειμενική και αν αποτιμά επαρκώς τις δυνατότητες αλλά και την προσπάθεια των αξιολογούμενων μαθητών.

Κυρίως Θέμα:**1^ο ζητούμενο: Η σημασία της αξιολόγησης για τους μαθητές όταν είναι ουσιαστική και γόνιμη**

- Εξοικειώνει με την έννοια της αξιοκρατίας και της αναγνώρισης της προσπάθειας, καθώς τείνει να επιβραβεύει εκείνους που είναι περισσότερο συνεπείς στις μαθητικές τους υποχρεώσεις.
- Δίνει την ευκαιρία να διαπιστώσουν ή και να επιβεβαιώσουν τις ενδεχόμενες ελλείψεις και αδυναμίες τους σε ορισμένα μαθήματα και άρα να εντείνουν την προσπάθειά τους. Παρέχει τη δυνατότητα να διαπιστώσουν σε ποια μαθήματα έχουν καλή απόδοση και να διερευνήσουν έτσι πιο αποτελεσματικά τις κλίσεις και τις δεξιότητές τους.
- Ενισχύει την αίσθηση υπευθυνότητας των μαθητών, αφού τους επιτρέπει να αντιληφθούν τις συνέπειες και τα αποτελέσματα, όταν επιδεικνύουν αδιαφορία απέναντι σε κάποιο σχολικό μάθημα ή αντίστοιχα όταν εμφανίζουν την απαιτούμενη προσοχή και ετοιμότητα. Προσφέρει μια πρόγευση της συνέπειας που θα κληθούν να επιδεικνύουν στην ενήλικη ζωή τους, όπου, βέβαια, η παραμέληση καθηκόντων και υποχρεώσεων έχει σαφώς σημαντικότερες επιπτώσεις.
- Συνδέει τον κόπο που καταβάλλει ο άνθρωπος με τα πλεονεκτήματα που απολαμβάνει και έτσι βοηθά στη δημιουργία προσωπικής αντίληψης για το δίκαιο και το άδικο, για την επιβράβευση και την τιμωρία.
- Καθιστά τον δάσκαλο συνοδοιπόρο με τον μαθητή, αφού ο τελευταίος αισθάνεται ότι ο δάσκαλός του παρακολουθεί την προσπάθειά του και την εξέλιξή του.

2^ο ζητούμενο: Η σημασία της αξιολόγησης για τους μαθητές όταν είναι ευκαιριακή και επιφανειακή.

- Καθιστά τη βαθμολογική απόδοση κύριο ζητούμενο για τους μαθητές και την οικογένειά τους, θέτοντας σε δεύτερη μοίρα την ουσιαστική αποστολή του σχολείου, που είναι η απόκτηση ουσιαστικών γνώσεων και δεξιοτήτων. Οι μαθητές μετατρέπονται σε βαθμοθήρες και προσεγγίζουν πλέον τα μαθήματα μόνο με τη λογική της επίτευξης ενός καλού βαθμού. Επικρατούν, έτσι, αρνητικά φαινόμενα, όπως είναι η στείρα αποστήθιση, αλλά και ο αυξημένος ανταγωνισμός μεταξύ των μαθητών.
- Θέτει τον δάσκαλο ως αντίπαλο του μαθητή που έχει ως μοναδικό ρόλο αυτόν του κριτή και μάλιστα του επικριτή. Έτσι οι μαθητές λειτουργούν ανταγωνιστικά και εχθρικά απέναντί του, γεγονός που υποβαθμίζει την αξία της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

- Οδηγεί στην περιθωριοποίηση όσους μαθητές υφίστανται αρνητική αξιολόγηση και αντίστοιχα σε αλαζονική συμπεριφορά όσους μαθητές αξιολογούνται θετικά. Κατ' αυτόν τον τρόπο η τάξη από χώρος αναζήτησης της γνώσης και ανάπτυξης της συλλογικής προσπάθειας μετατρέπεται σε χώρο επίδειξης ικανοτήτων και διαμόρφωσης ρατσιστικών συμπεριφορών.
- Εθίζει τους μαθητές στην αποστήθιση οπότε δεν αμφιβάλλουν, δεν προβληματίζονται σε βάθος, δεν αμφισβητούν, δεν συνειδητοποιούν το νόημα της αληθινής παιδείας. Κατά συνέπεια αδυνατούν να διαμορφώσουν κριτική σκέψη.

Ενδεικτικός Επίλογος:

Προφανώς η σχολική αξιολόγηση είναι αναπόσπαστο μέρος της διαδικασίας της μάθησης. Το σχολείο θα πρέπει να μας μαθαίνει πώς να κατακτούμε τη γνώση και όχι να μας περιορίζει στη συσσώρευση μόνο συγκεκριμένων γνώσεων με σκοπό τις θετικές βαθμολογικές επιδόσεις. Επιτακτική ανάγκη, λοιπόν, είναι η αλλαγή πορείας στην εκπαίδευση και η προώθηση της ευρυμάθειας και όχι της άγονης αποστήθισης.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.

ΣΥΝΕΙΡΜΟΝ
ΑΡΙΘΜΟΣ